

**ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ**

«Հրազդանի Խ.Աբովյանի անվ. թիվ 1 ավագ դպրոց» ՊՈԱԿ

**ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱԿՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ԿԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ 2023**

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ Մտփվացիան որպես կրթական հաջողությունների գրավական

Կատարող՝ Անահիտ Պողոսյան

Առարկա՝ Ֆրանսերեն

Ուսումնական հաստատություն՝ Հրազդանի թիվ 12 հիմնական դպրոց

ՀՐԱՉԴԱՆ 2023

Բովանդակություն

Ներածություն	3
Մտախիստիան որպես կրթական հաջողությունների գրավական	7
Իմ դիտարկումները	14
Եզրակացություն	15
Օգտագործված գրականության ցանկ	16

Ներածություն

Իր նշանակությամբ մոտիվացիան առաջին տեղում է ուսումնական գործունեության մեջ: Մոտիվները կրթության շարժիչ ուժերն են: Մոտիվացիան այն մեթոդների ու միջոցների ամբողջությունն է, որոնք անհրաժեշտ են արդյունավետ ուսուցման կազմակերպման համար¹:

Դպրոցականների մոտ սովորելու հիմնական մոտիվացիան լավ գնահատականներ ստանալն է, որպեսզի խուսափեն ծնողների և ուսուցիչների քննադատությունից:

Աշխատանքի արդիականությունը — Աշխատանքի արդիականությունը պայմանավորված է նրանով, որ այսօր դեռ որոշ երկրներում ուսուցման գործընթացը կառուցվում է ոչ թե աշակերտակենտրոն, այլ ուսուցչակենտրոն կամ դասակենտրոն սկզբունքի հիման վրա: Այնինչ, ժամանակակից աշխարհում ուսումնական գործընթացի հաջողության գրավականը աշակերտի վրա կենտրոնացումն է: Հատկապես օտար լեզուների ուսուցման ժամանակ աշակերտի անհատականության վրա հիմնվելը մեծապես նպաստում է վերջինիս դասապրոցեսի մեջ ներգրավելու համար մոտիվացիայի բարձրացմանը:

Աշխատանքի նպատակն է հասկանալ, թե ինչ է մոտիվացիան, վեր հանել մոտիվացիայի դերը ուսուցման գործընթացում, քվարկել ուսուցման մոտիվացիային բնորոշ հիմնական առանձնահատկությունները, ներկայացնել ուսուցման մեջ մոտիվացիայի ուղիները, բացահայտել ֆրանսերեն լեզվի ուսուցման մեջ մոտիվացիայի բարձրացման դրդապատճառները:

Աշխատանքի խնդիրներն են՝

- Ուսումնասիրել մոտիվացիայի հիմնական միջոցներն ու մեթոդները, որոնք հնարավոր է կիրառել ֆրանսերենի ուսուցման ժամանակ,
- Կարևորել այդ մեթոդների ու միջոցների դերը աշակերտների մոտ սովորելու ցանկությունը բարձրացնելու և նրանց մոտ մատուցվող նյութի հանդեպ հետաքրքրություն առաջացնելու համար,
- Խոսել այն հնարավոր մեթոդների մասին, որոնք այսօր կիրառվում են,
- Նշել դրանց դրական և բացասական կողմերը:

Ինչ է մոտիվացիան

Մոտիվացիան, ինչպես անունն է հուշում, այն է, ինչը մեզ շարժում է: Դա է պատճառը, որ մենք ընդհանրապես ինչ-որ բան ենք անում: Մոտիվացիան նպատակին հասնելու ցանկությունն է: Դա մեր

¹ Абрахам Маслоу. Мотивация и личность = Motivation and Personality / Пер. А. М. Татлыбаевой. — СПб.: Евразия, 1999. — 478 с.

նպատակները սահմանելու և դրանց հասնելու կարևոր գործոնն է: Այն խթանում է մրցակցությունը և առաջացնում սոցիալական կապ:

Սակայն ուսումնական գործընթացում թե՛ աշակերտները, թե՛ ուսուցիչները, ցավոք, սխալվում են: Հաճվի առնենք ուսուցիչների սխալները աշակերտներին մոտիվացնելու գործընթացում. Առաջին սխալը «Մերի գիտելիքն» է: Ուսուցիչները փորձում են սալ հնարավորինս «մերկ» գիտելիքներ՝ հաճախ առանց իրենց կարիքը հիմնավորելու: Սովորողը պետք է հասկանա, թե ինչպես է իրեն օգտակար լինելու այդ գիտելիքը ապագայում, հակառակ դեպքում, հասկանալի պատճառներով, նա կկորցնի հետաքրքրությունը ուսումնասիրվող առարկայի նկատմամբ: Ուսուցիչը պետք է կարողանա ապացուցել սովորողներին, որ իր առարկան իսկապես օգտակար կլինի իրենց հետագա գործունեության մեջ: Երկրորդ սխալը աշակերտ-ուսուցիչ կապի բացակայությունն է: Եթե աշակերտի և ուսուցչի միջև լինում չկա, ապա որևէ մոտիվացիայի մասին խոսելն ավելորդ է: Սովորողի համար շատ կարևոր է, որ ուսուցիչը լինի իր դաստիարակը: Երրորդ սխալը սովորողների նկատմամբ հարգանքի բացակայությունն է: Սա նրանց մեղքն է, ովքեր իրենց աշակերտներին ծուլ են համարում, թեև հաճախ սովորողը պարզապես չի կարողանում հասկանալ թեման:

Կան սովորողներին մոտիվացնելու հետևյալ դասակարգումները. Ճանաչողական շարժառիթներ (նոր գիտելիքներ ձեռք բերելը և ավելի գիտուն դառնալը);

Լայն սոցիալական դրդապատճառներ (արտահայտված անհատի ցանկությամբ՝ ինքնահաստատվելու հասարակության մեջ, պնդելու իր սոցիալական կարգավիճակը գիտելիքի միջոցով);

Մասնագիտական արժեքային դրդապատճառներ (խոստումնալից և հետաքրքիր աշխատանք ստանալու հնարավորությունների ընդլայնում); Էսթետիկ դրդապատճառներ (սովորելուց հաճույք ստանալը, թափնված տաղանդների բացահայտումը);

Կարգավիճակ-պաշտոնային դրդապատճառներ (ուսման միջոցով հասարակության մեջ ինքնահաստատվելու ցանկություն և կամ սոցիալական գործունեություն, ստանալ ուրիշների հանաչումը, կարողությունների և որոշակի դիրք գրավել);

Հաղորդակցական շարժառիթներ; (ընդլայնել շփման շրջանակը՝ բարձրացնելով ինտելեկտուալ մակարդակը և հաստատելով նոր ծանոթություններ);

Ավանդական և պատմական դրոշմատեսություններ (կարծրատիպեր, որոնք առաջացել են հասարակության մեջ և ժամանակի ընթացքում ուժեղացել են);

Օգտակար և գործնական դրոշմատեսություններ (ինքնակրթության ձգտում); Կրթական և ֆանաչոզական շարժառիթներ (կողմնորոշում գիտելիքների ձեռքբերման մեջ, կոնկրետ ակադեմիական առարկաների յուրացում); Սոցիալական և անձնական հեղինակության շարժառիթներ (հասարակության մեջ որոշակի դիրքի կողմնորոշում); Անգիտակից

դրոշմատեսություններ (կրթություն ստանալը ոչ թե սեփական կամքով, այլ ինչ-որ մեկի ազդեցության պատճառով՝ հիմնված ստացված տեղեկատվության խնաստի ամբողջական թյուրիմացության և ֆանաչոզական գործընթացի նկատմամբ հետաքրքրության իսպառ բացակայության վրա):

Մոտիվացիան կարող է լինել արտաքին, որի շնորհիվ մարդը ոգեցնչվում է արտաքին ուժերից՝ այլ մարդկանցից կամ պարզեցներից: Մոտիվացիան կարող է լինել ներքին, որի շնորհիվ ոգեցնչումը գալիս է ներսից՝ որոշակի գործունեության մեջ կատարելագործվելու ցանկություն: Ներքին մոտիվացիան հակված է մարդկանց ավելի ուժգին առաջ մղելու, իսկ ձեռքբերումները՝ ավելի բարելավելու: Նկատենք, որ կրթական մոտիվների համակարգում արտաքին և ներքին դրոշմատեսությունները միահյուսված են: Ներքին դրոշմատեսությունները ներառում են այնպիսիք, ինչպիսիք են սեփական զարգացումը ուսման գործընթացում: Անհրաժեշտ է, որ սովորողն ինքը ցանկանա ինչ-որ բան անել և անի դա, քանի որ մարդու իսկական աղբյուրը հենց իր մեջ է: Որքան խորը լինի որևէ գործունեություն ծավալելու մոտիվացիան, այնքան ավելի հավանական է, որ սովորողը հաջողության կհասնի: Ներքին մոտիվացիան զարգացնում է ուժեղ և ճկուն ֆունկցիոնալ մտածողության հմտություններ: Մոտիվացիան խթանում է ստեղծարարությունը: Ներքին մոտիվացիա ունեցող սովորողները ուսմանը վերաբերում են ինչպես խաղի: Մոտիվացված սովորողներն ավելի խելացի չեն, քան չմոտիվացված սովորողները, բայց հարցերի պատասխանները պարզելու կամ հայեցակարգին տիրապետելու կարիքը մղում է նրանց մտածողության: Արտաքին դրոշմատեսությունները գալիս են ծնողներից, ուսուցիչներից, այն խմբից, որտեղ սովորում է աշակերտը, միջավայրը կամ հասարակությունը, այսինքն՝ սա սովորելը որպես հարկադրված վարձագիծ է և հանախ հանդիպում է սովորողների ներքին դիմադրությանը: Հետևաբար, որոշիչ նշանակություն պետք է տալ ոչ թե արտաքին ճնշմանը, այլ ներքին խթանիչ ուժերին:

Источник

—
<https://muegn.ru/hy/presentation/formirovanie-pedagogom-motivacii-k-uchebe-u-studentov-sposoby.html> © muegn.ru

-

Մոտիվացիան որպես կրթական հաջողությունների գրավական

Մանկավարժական սկզբունքներն արտահայտում են դասընթացի բովանդակությունը, որի մեջ են մտնում հասանելիությունը, գիտությունը, համակարգվածությունը, մարդասիրական ուղղվածությունը, գործնական ուղղությունը: Կախված այդ սկզբունքներից՝ կարելի է կառուցել դասընթացի բովանդակությունը: Բայց այս մանկավարժական սկզբունքները պետք է կառուցված լինեն կոնկրետ մոտիվների հիման վրա, այսինքն պետք է արտահայտեն այդ մոտիվների բովանդակությունը: Ըստ բովանդակության և ուղղվածության առանձնացնում են հետևյալ մոտիվները՝

1. Սոցիալական – սոցիալ – արժեքային
2. Ճանաչողական
3. Մասնագիտական – արժեքային
4. Գեղագիտական
5. Հաղորդակցական
6. Կարգավիճակային – պոզիտիվ
7. Ավանդական – պատմական
8. Օգտակար և գործնական²:

Հատկապես կարևոր են ճանաչողական մոտիվները, քանի որ ուսումնական գործընթացի հանդեպ աշակերտների մոտ հետաքրքրություն առաջացնելը կարևոր սկզբունքներից մեկն է: Այն շատ կարևոր է աշակերտների արդյունավետ ուսուցման համար: Ճանաչողական հետաքրքրության իմաստը կայանում է նրանում, որ միայն հետաքրքրության առաջացումից հետո է մարդը սկսում մտածել և աշխատել իրեն հետաքրքրող առարկայի հետ:

Երկու ամենակարևոր մոտիվները, որոնք խթանում են ֆրանսերենի ուսուցումը ճանաչողական և սոցիալական մոտիվներն են:

Ճանաչողական մոտիվները խթանում են աշակերտների նոր գիտելիքներ ձեռք բերելը, իսկ սոցիալական մոտիվները ստեղծում են հաղորդակցական կապեր: Սոցիալական մոտիվների շարքին են պատկանում լեզուն սովորելու անհրաժեշտությունը, այլ ազգի ներկայացուցիչների հետ հաղորդակցվելու կարողությունը, հասարակությանը օգտակար լինելու ձգտումը, նոր դիրք ձեռք բերելը և այլն:

Ա. Կ. Մարկովան նկարագրում է ճանաչողական և սոցիալական մոտիվների բնույթը: Մոտիվացիայի առաջին տեսակն անմիջականորեն կապված է դասընթացի բովանդակության հետ, իսկ երկրորդը բնութագրում է դրա ձևն ու դինամիկան:

² Акимова, М.К. Психологические особенности индивидуальности школьников: учет и коррекция / М.К. Акимова, В.Т. Козлова - М.: Академия, 2002.- С.35-53

Ֆրանսերենի, ինչպես նաև այլ առարկաների ուսուցման մոտիվացիայի հիմնում արմատականորեն ընկած է ուսումնական գործունեության հաջողությունը: Իմանալով մոտիվացիայի տեսակների մասին՝ ուսուցիչը կարող է պայմաններ ստեղծել դրական մոտիվացիայի ամրապնդման համար: Եթե այդ մոտիվացիան կապված է ուսուցման արդյունքների հետ, ապա կարելի է աշակերտներին խթանել լավ գնահատականներով, գովասանքով և ձեռք բերած գիտելիքների անհրաժեշտության մասին գրույցներով: Եթե մոտիվացիան կապված է կրթության հետ, ապա ուսուցիչը պետք է ջանա տրամադրել հնարավորինս շատ ու հետաքրքիր տեղեկատվություն, որի բվանդակությունը չի սահմանափակվի միայն դասագրքով³:

Ֆրանսերենի դասաժամերին կարելի է օգտագործել նաև մոդելավորման մեթոդը, ինչը թույլ կտա աշակերտներին անձամբ ուսումնասիրություն կատարել և տալ այս կամ այն գերականական կանոնի նկարագրությունը: Մոդելավորման համար անհրաժեշտ տարրերն են՝

- սուբյեկտը — հետազոտողը,
- օբյեկտը — հետազոտության առարկան,
- մոդելը — այն մեթոդը կամ հանապարհը, որով պետք է կատարվի ուսումնասիրությունը⁴:

Ֆրանսերենի դասաժամին աշակերտների մոտ հետաքրքրություն առաջացնելը առաջնորդող մոտիվներից մեկն է: Այն ունի երեք կարևոր պայման՝

- դրական զգացմունքների հաղորդում դասընթացի հանդեպ,
- այդ զգացմունքների հանաչողական կողմի բացահայտում,
- հիմնական գործընթացի մեջ աշակերտների ներառում⁵:

Ուսուցման գործընթացի կազմակերպումը կարևոր տեղ է զբաղեցնում ուսումնական դասընթացում: Ուսուցչի պարտականությունների մեջ է մտնում ոչ միայն անմիջական դասընթացը, այլև նրա նախապատրաստական փուլը: Ֆրանսերեն լեզվի վարժությունների մեջ բազմաթիվ հարցեր ու խնդիրներ հիմնված են հենց հանաչողական մոտիվացիայի վրա: Դրանցից են՝

- գիտելիքի արդիականությունը և աշակերտների կարողությունները,
- զարգացնել աշակերտի հանաչողական հետաքրքրությունը շրջակա աշխարհի օբյեկտների և գործընթացների հանդեպ,
- ձևավորել լեզվի տերմինաբանությունը և առաջին պատկերացումները առարկաների ու երևույթների մասին⁶:

³ Беспалько, В.П. Педагогика и прогрессивные технологии обучения – М.: 1995, - 238 с.

⁴ Бордовская, Н.В. Диалектика педагогического исследования. – СПб.: 2001, - 218 с.

⁵ Беспалько, В.П. Педагогика и прогрессивные технологии обучения – М.: 1995, - 238 с.

⁶ Герасимова, А.С. Теория учебной мотивации в отечественной психологии / А.С.Герасимова/ Институт психологии Российской академии наук].

http://www.ipras.ru/cntnt/rus/dop_dokume/mezhdunaro/nauchnye_m/razdel_2_p/gerasimova.html

Այս խնդիրների լուծումներն էլ հենց նպաստում են կրթության մոտիվացիայի զարգացմանը: Նրանք պետք է ցույց տան աշակերտներին, որ այդ ամենը հենց այնպես չեն սովորեցնում, այլ այն նպատակով, որ աշակերտի համար հեշտ լինի մտնել հասարակության մեջ, ունենալ կոնկրետ գործունեության տեսակ:

Այսպիսով, աշակերտը պետք է ունենա՝

- ներքին մոտիվացիա,
- ինքնաարդիականացում և անհատական ինքնաիրացում,
- ստեղծագործական ուղղվածություն և անհատական ակտիվություն⁷:

Այն բանից հետո, երբ նշված են հիմնական բնութագրիչները, անհրաժեշտ է դրանք հստակեցնել: Աշակերտի համար կարևոր է ինքնաարտահայտվելն ու ես կոնցեպցիայի ձևավորումը: Յուրաքանչյուր դասաժամին աշակերտը պետք է հնարավորություն ունենա ոչ միայն ստանալ նոր գիտելիքներ, այլև արտահայտվել ու զարգացնել սեփական մտահորիզոնը:

Մոտիվացիայի մակարդակը բարձրացնելը հնարավոր չէ առանց գործնական պարապմունքների: Գործունեությունը պետք է բացահայտի աշակերտի ստեղծագործական ունակություններն ու անհատական ակտիվությունը: Շատ գիտնականներ պնդում են, որ հաջողությունների կարելի է հասնել ոչ միայն լսելով, այլև ակտիվորեն գործելով, դրա համար էլ նշում են տեսականի ու գործնականի համատեղ կիրառման կարևորությունը: Տեսությունն առանց գործնականի և գործնականն առանց տեսության չեն կարող լիարժեք գիտելիքներ հաղորդել աշակերտներին: Գործնականում կիրառել նշանակում է իրականացնել որոշակի գործունեություն՝ հետագայում ավելի հեշտությամբ ընկալելու կամ պատկերացնելու համար տվյալ գործընթացը:

Հաջորդ փուլում ներառվում է մեթոդների ու միջոցների այն ամբողջությունը, որոնք նպաստում են ուսումնական գործընթացի զարգացմանը: Ֆրանսերեն լեզվի դասընթացն ունի իրեն յուրահատուկ ուսումնական մեթոդներ: Կարելի է առանձնացնել հետևյալները՝

- ուսուցման դիտողական մեթոդ,
- խոսքային մեթոդ,
- գործնական մեթոդ,
- բացատրողական – նկարագրող մեթոդ,
- վերարտադրողական մեթոդ,
- խնդրահարույց իրավիճակ,
- անհատական փնտրտուքի մեթոդ,

⁷ Гликман, И. 3. Основы мотивации учения / И. 3. Гликман // Инновации в образовании, 2007. - N 3. - С. 64-81.

- ուսումնասիրման մեթոդ⁸:

Տվյալ դասակարգումը արտահայտում է բարձր դասարանցիների ուսուցման յուրահատկությունը: Մտախիստացիայի մակարդակի բարձրացման մեթոդներն ու միջոցները հայտնի են վաղուց: Ինչ որ նոր բան ստեղծելը դժվար է, բայց բավական է ներգրավվել գործընթացի մեջ, և արդյունքն իրեն սպասեցնել չի տա: Առակերտները պետք է սովորեն այն մեթոդներին, որոնցով կատարվում է ուսուցումը: Քանի դեռ առակերտները չեն յուրացրել տվյալ մեթոդով աշխատանքի ձևը, չի կարելի անցնել նոր մեթոդի: Կարևոր է առակերտներին ժամանակ տալ տվյալ մեթոդի յուրացման համար: Անհրաժեշտ է ստեղծել իրավիճակ հաջողության հասնելու համար: Ինչպես հայտնի է, անհաջողությունը կարող է ընկնել առակերտին, այդ դեպքում սովորելու ցանկությունն անհետանում է: Իսկ եթե ստեղծենք այնպիսի իրավիճակ, որտեղ անհաջողություններ չեն լինի, ապա ավելի մեծ է հավանականությունը, որ ուսման հանդեպ հետաքրքրությունը կանի: Անհրաժեշտ է ուշադրությունը սևեռել ոչ թե առակերտի անհաջողությունների, այլ հաջողությունների վրա: Նույնիսկ ամենավտխր հաջողությունը պետք է գովել, որպեսզի բարձրանա սովորելու ցանկությունը: Սխալների ուղղման ժամանակ կարևոր է ցույց տալ խնդրի լուծման համապարհը, բայց մշտապես առակերտի փոխարեն ինչ որ բան անել չի կարելի: Պետք է նրան կամաց-կամաց ներառել ուսումնական գործընթացի դժվարությունները հաղթահարելու գործընթացի մեջ: Չի կարելի շատ ծանրաբեռնել առակերտին, բայց չի կարելի նաև անբողջությամբ ծուլության մատնել նրան: Հարկ է սահմանել հանձնարարությունների գիտակցված չափաբաժին⁹:

Ուսուցման և դաստիարակության գործընթացները պետք է գուգորդել: Առակերտին պետք է սովորեցնել դժվարությունը հաղթահարել: Նա պետք է կարողանա լուծել վարժությունները ոչ միայն գնահատականի համար, այլ պետք է նրա մոտ ձևավորել կամֆի ուժ, որը կօգնի չխուսափել դժվարություններից:

Քանի որ դաստիարակությունն ու կրթությունը սերտորեն կապված են, ապա չի կարելի մոռանալ, որ դաստիարակության գործընթացի հիմնական խթանը մրցակցությունն է: Մրցակցությունը զարգացնում են, որպեսզի՝

- զարգացնեն սովորողի ինֆորմալությունը,
- ձևավորեն կայունություն, դիտողականություն և խնդիրների լուծման կարողություն,
- իրականացնեն ստեղծագործական մոտեցում հանաչողական գործընթացի համար¹⁰:

⁸ Имедадзе, Н.В. Психологические основы обучения неродному языку / Н.В. Имедадзе. – М.: Юристы, 1997. – 217 с.

⁹ Данилова, Н.Н. Психофизиологическая диагностика функциональных состояний / Н.Н. Данилова – М.: Изд-во МГУ., 1992.-192 с.

¹⁰ Кабардов, М.К., Арцишевская Е.В. Типы языковых и коммуникативных способностей и компетенции / М.К. Кабардов, Е.В. Арцишевская // Вопросы психологии. -1996. - №6. – С.34-49.

Բացի մրցակցությունից, ֆրանսերենի ուսուցման հարցում կարևոր են նաև դերային խաղերը, որոնք օգնում են աշակերտներին խաղալ այս կամ այն սոցիալական դերը և ձեռք բերել փորձ, հասկանալ, թե գործունեության այս կամ այն տեսակը որքանով է հոգեհարազատ իրենց: Դրանով աշակերտները սովորում են ոչ միայն հաղորդակցության արվեստը, այլև կարողանում են կազմել նախադասություններ և վարել զրույց իրենց համար օտար լեզվով:

Տարրական դասարաններում խթանող լավ միջոցներ են խաղերը, շարժախաղերը, երգերի ուսուցումը:

Ժամանակակից մանկավարժության մեջ մեծ տարածում է գտել խնդրահարույց ուսուցումը: Դա հնարավորություն է տալիս աշակերտին գտնել խնդրի լուծման տարբերակը մի քանի փորձերից հետո: Նման հանձնարարությունը սովորաբար, գրավում է աշակերտներին, քանի որ այն դուրս է սովորական դասապրոցեսի բովանդակությունից: Այս բնագավառում կարելի է առանձնացնել հետևյալ մեթոդներն ու միջոցները՝

- հաջողության դրություն կամ իրավիճակ,
- ուսուցման կազմակերպված գործընթաց,
- մրցակցություն, սյուժետային դերային խաղեր,
- խնդրահարույց ուսուցման մեթոդ,
- դիտողական ուսուցման մեթոդ¹¹:

Ձի կարելի մոտանալ մոտիվացիայի հիմնական միջոցի՝ գնահատականի մասին: Հաճախ կարելի է լսել, որ գնահատականը անարդարացի է: Այս անարդարությունը բխում է նրանից, որ յուրաքանչյուր աշակերտ անհատականություն է և յուրաքանչյուրը գնահատվում է յուրովի: Գնահատականները կարող են տարբեր լինել՝

- Իրավիճակի գնահատական
- Չարգացման գնահատական
- Ստատիկ գնահատական
- Չարգացող գնահատական
- Պարտադիր գնահատական
- Կամավոր գնահատական
- Բազային մակարդակի գնահատական
- Մակարդակի բարձրացման գնահատական
- Ընթացիկ գնահատական

¹¹ Маркова, А.К. Формирование мотивации учения: Книга для учителя/ А.К. Маркова. – М.: Просвещение, 1990.- 349с.

- Վերջնական գնահատական
- Կուտակային գնահատական
- Միջին գնահատական¹²:

Իրավիճակի գնահատականն արտահայտում է կոնկրետ աշակերտի սովորելու փոփոխությունները՝ նրան չհամեմատելով մյուսների հետ: Իսկ զարգացման գնահատականը նրա զարգացման ցուցանիշն է, բայց այն համեմատվում է մյուսների գնահատականների հետ: Թվում է, թե երկրորդն ավելի օբյեկտիվ է, բայց դա այդպես չէ: Շատ մանկավարժներ ուզում են ժամանակակից դպրոց մտցնել անհատական մոտեցման գաղափարը: Նրանք պնդում են, որ բոլոր աշակերտները տաբեր են և տարբեր ժամանակահատվածներում են ընդունում և յուրացնում նյութը, հետևաբար պետք է աշխատել յուրաքանչյուր աշակերտի հետ, որպեսզի մյուսների մոտ սովորելու ցանկությունը չանհետանա: Նրանք, ովքեր դժվարությամբ են սովորում, բայց ջանք չեն խնայում դրա համար, պետք է գնահատվեն ըստ արժանվույն: Պետք չէ միանման գնահատել դժվարությամբ սովորողներին և նյութը հեշտությամբ յուրացնողներին:

Ստատիկ գնահատականները դրվում են էլեկտրոնային մատյանում, այսինքն դրանք ուղղելն այլևս հնարավոր չէ, այլ կարելի է ծածկել մեկ այլ լավ գնահատականով: Դինամիկ գնահատականը գնահատում է անհատական զարգացումը: Կուտակային գնահատականն օգնում է աշակերտին տարեկան գնահատականն ապահովել ամենօրյա պատասխաններով, քանի որ ոչ միշտ է պատահում, որ նույն աշակերտը դասը պատասխանի ամեն օր: Կամավոր գնահատականը դրվում է քննությունների կամ ստուգողականների ժամանակ: Դրա էությունը կայանում է նրանում, որ ստուգվում է որոշակի ժամանակահատվածում աշակերտի ձեռք բերած գիտելիքների չափը: Բազային գնահատականներ ստանում են բոլորը, իսկ բազային մակարդակի բարձրացման գնահատականը ստանում են օլիմպիադաներին և տարբեր դպրոցական մրցույթներին մասնակցած աշակերտները: Միջին գնահատականը կազմվում է ընթացիկ գնահատականների միջին գումարից: Այն դրվում է կիսամյակի վերջում¹³:

Գնահատականների այսպիսի բազմազանությունը նպաստում է բոլոր դասաժամերին աշակերտների ուսուցման մոտիվացիայի բարձրացմանը: Բացառություն չի կազմում նաև ֆրանսերեն լեզուն: Այս լեզվի ուսուցման ժամանակ կարևոր է հատկապես զարգացման գնահատականն ու բազային մակարդակի բարձրացման գնահատականը, ինչը ցույց է տալիս, որ աշակերտը յուրացրել է օտար լեզուն և կարողանում է հաղորդակցվել դրանով:

¹² Скороходова, Н.Мотивация к учению: как управлять ее развитием / Нина Скороходова / Народное образование,2006. - N 4. - С. 193-203.

¹³ Щукина Г.И. Педагогические проблемы формирования познавательных интересов учащихся / Г.И.Щукина. – М: Педагогика, 1988. – 208с.

Իմ դիտարկումները

Մարդու մոտիվացիայի իսկական աղբյուրը հենց իր մեջ է:

Կան առակերտներ, որոնք ունեն ներքին մոտիվացիա, որոնց պետք չէ դրդել սովորել, որոնք միշտ ունեն իմացական հետաքրքրություններ, սիրով են լսում, ընկալում, ընդունում նորը իրենց համար: Ես, իմ երկարատև դասավանդման ընթացքում, հիմնվում եմ այդպիսի առակերտների վրա: Որքան շատ են դասարանում այդպիսիք, այնքան հեշտ է այդտեղ հաջողության հասնելը: Ես հակված եմ ավելի շատ մտածել, քե ինչպես մոտիվացնել մյուսներին: Նրանք ինձ համար դառնում են հետազոտության օբյեկտ: Նրանց հետ աշխատելիս կիրառում եմ, օրինակ, ֆառաբաժան մեթոդը (եթե սովորողը սիրում է նկարել), խնդրահարույց ուսուցման մեթոդը (**Jeanne d' Arc- VI** դաս.), սյուժետային դերախաղեր (գրեթե բոլոր դասարաններում): Տարրական դասարաններում խթանող լավ միջոց է իմ անմիջական մասնակցությունը խաղերին, երգերին, ֆիզիկուլտուրային: Օրինակ՝ “ **Sur le pont d'Avignon**” երգի ուսուցման ժամանակ ես ևս գույգ եմ կազմում մի առակերտի հետ, կատարում եմ նույն գործողությունները և այլն: Մասնակցության ամենավաղ դրվագն իսկ չեմ անտեսում, խրախուսանքի եմ արժանացնում, ընթացքում օգնում եմ և ոգևորում: Յուրաքանչյուրը գնահատվում է յուրովի: Գնահատում եմ ոչ թե մյուսների հետ համեմատելով, այլ իր նախորդ պատասխանների հետ համեմատելով: Երբեմն գնահատում եմ ավելին, քան իրական պատասխանն էր, մեկնաբանում եմ, որը շատ ոգևորող է դառնում:

Եզրակացություն

Ուսումնասիրելով ֆրանսերենի ուսուցման մեջ մոտիվացիայի դրդապատճառների առաջացման անհրաժեշտությունը՝ եկանք այն եզրակացության, որ՝

- մոտիվացիան այն շարժիչ ուժն է, որը հետաքրքրություն է առաջացնում դասավանդվող առարկայի նկատմամբ,
- Մոտիվացիայի ստեղծման հանապարհով կարելի է հասնել նրան, որ յուրաքանչյուր առակերտ այս կամ այն չափով ներգրավվի դասապրոցեսի մեջ,
- Ֆրանսերենի ուսուցման ժամանակ մոտիվացիան հիմնվում է ոչ միայն գնահատականների ու գովեստի խոսքերի, այլև մրցակցության ու ստեղծագործականության վրա,
- Մոտիվացիայի մակարդակի բարձրացման ժամանակ կարևոր է հիմնվել առակերտի անհատականության վրա, հաշվի առնել նրա անհատական որակներն ու մատուցված նյութը յուրացնելու աստիճանը,

- Ֆրանսերենի ուսուցման ժամանակ կարելի է կիրառել յուրաքանչյուր մեթոդ և միջոց, որն ընդունված է մանկավարժական պրակտիկայում,
- Մոտիվացիայի բարձրացման հարցում կարևորել մրցակցությունը, բայց այնպես անել, որ յուրաքանչյուր աշակերտ ունենա մոտիվացիայի իր պատճառը և ընդհանուր ֆոնի վրա ունենա իր անհատական տեղը,
- Կարևոր չէ, որ դասարանում բոլոր աշակերտները գերազանց տիրապետեն լեզվին, կարևոր է, որ նրանցից յուրաքանչյուրը պատկերացում ունենա մատուցվող նյութի մասին և կարողանա լուծել վարժություններն ու խնդիրները,
- Պետք է հիշել, որ ոչ բոլոր աշակերտներն են հետագայում, որպես մասնագիտություն, ընտրելու քարգմանչությունն ու մանկավարժությունը, և որ ֆրանսերեն լեզուն յուրաքանչյուրին անհրաժեշտ է միայն այնքանով, որքանով այն օգտագործվելու է հետագա գործունեության մեջ:

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. Абрахам Маслоу. Мотивация и личность = Motivation and Personality / Пер. А. М. Татлыбаевой. — СПб.: Евразия, 1999.
2. Акимова, М.К. Психофизиологические особенности индивидуальности школьников: учет и коррекция / М.К. Акимова, В.Т. Козлова – М.: Академия, 2002
3. Беспалько, В.П. Педагогика и прогрессивные технологии обучения – М.: 1995,
4. Беспалько, В.П. Педагогика и прогрессивные технологии обучения – М.: 1995,
5. Бордовская, Н.В. Диалектика педагогического исследования. – СПб.: 2001,
6. Герасимова, А.С. Теория учебной мотивации в отечественной психологии / А.С.Герасимова/ Институт психологии Российской академии наук].
http://www.ipras.ru/cntnt/rus/dop_dokume/mezhdunaro/nauchnye_m/razdel_2_p/gerasimova.html

7. Гликман, И. З. Основы мотивации учения / И. З. Гликман // Инновации в образовании, 2007. - N 3.
8. Данилова, Н.Н. Психофизиологическая диагностика функциональных состояний / Н.Н. Данилова – М.: Изд-во МГУ., 1992
9. Имедадзе, Н.В. Психологические основы обучения неродному языку / Н.В. Имедадзе. – М.: Юристъ, 1997.
10. Кабардов, М.К., Арцишевская Е.В. Типы языковых и коммуникативных способностей и компетенции / М.К. Кабардов, Е.В. Арцишевская // Вопросы психологии. -1996. - №6.
11. Маркова, А.К. Формирование мотивации учения: Книга для учителя/ А.К. Маркова. – М.: Просвещение, 1990
12. Скороходова, Н. Мотивация к учению: как управлять ее развитием / Нина Скороходова / Народное образование, 2006. - N 4.
13. Шукина Г.И. Педагогические проблемы формирования познавательных интересов учащихся / Г.И. Шукина. – М: Педагогика, 1988.
- 14.1 — Источник:
<https://muegn.ru/hy/presentation/formirovanie-pedagogom-motivacii-k-uchebe-u-studentov-sposoby.html> © muegn.ru